

земный огнь, кой-то и днесъ еще гори и тлѣе вжтрѣ у земж-тж. Оныя силны пары и газове, кои-то ся отпуцали отъ силнж-тж горяцинж на подземный огнь, надвигнжи сж сухж-тж земж надъ морскж-тж поврхнинж тогава, кога-то земна-та кора еще была тѣнка, та не могла да ся опре на подземны-ты силы, както что ся опира днесъ, кога-то е много дебела и тврѣда. И доклѣ така въ еднж странж ся подвигали новы высочины и планины, въ другж странж пакъ тын ся слѣгали и снижявали, та море-то ся разливало тамъ, дѣ-то пò-прѣди было сухо и така стаяли голѣми по-топи по земж-тж.

ТРСАВИЦЫ.

Земетрясеніе или *трясавица* е онова страшно явеніе, отъ кое-то всякой потреперва, кога-то земля-та съ голѣмж или малкж силж ся расклати та ся люлѣе като на водны вълны или ся врѣти като у вирѣ. Трясавицы-ты по нѣкога бывать така силны, что-то подхвъргать на горѣ хора-та и другы нѣчта по земж-тж, цѣли градове ся съсипвать, земля-та нѣйдѣ ся слѣгне, а другадѣ ся надвигне. Прѣди да ся потрясе обыкновенено ся чюе подъ земж-тж нѣкакво си бухтеніе; нъ пакъ всякога не става трясавица, кога-то ся чюе подземно бученіе, па и безъ да бухти подъ земж-тж може да ся случи трясавица.

Нѣкога земля-та ся трясе само на едно мѣсто, а нѣкога пакъ ся усѣща трясавица надлъжъ и наширѣ по много мѣста; така трясавица-та, коя-то въ 1755 л. съсипа столицж-тж на Португаліж, Лисабонъ, та вжтрѣ въ нѣколко минути направи града на прахъ и зарови до 30,000 жители, усѣтила ся по-повече-то страны у Европж дори до сѣверны-ты крайморія, и камъ западъ дери до Канадж и до Антилскы-ты острова у Америкж; по бани-ты у Чесско отъ тжж трясавицж за чясъ сж иззатворили устие-то, па послѣ веднага пакъ блькнжло изъ тѣхъ вода съ растопенж желѣзнж рудж; у Кадиксъ море-то ся было подвигнжло до 20 метра высоко. Мѣста близу до огнемѣтны планины особено сж злочесты и много тяглятъ отъ трясавицы, кои-то, нѣкога дойде година, да ся повтарять често; така въ 1783 л. цѣлж годинж ставали трясавицы по Италиж, особено по Сицилиж и Калибриж, та пострадали до 400 градове и села, отъ кои-то едни